

Kulturdepartementet
Postboks 8030 Dep.
0030 OSLO

Att:

Deres ref.
14/3035 SFA:MK

Vår ref.
14/3095-11 675.00/CAMA

Dato:
Oslo, 12.09.2014

Høring - Endringer i åndsverkloven - Avtalelisens og gjennomføring av EUs hitteverkdirektiv (2012/28/EU)

Landsorganisasjonen i Norge (LO) viser til departementets brev vedrørende ovennevnte sak.

Slik den norske åndsverkloven per i dag fremstår evner den ikke å fange opp den teknologiske utviklingen som har skjedd den senere tid. For kommersielle utnyttelsesområder har lovhjemmelen vært begrenset til «samtidig og uendret» bruk, jf. dagens avtalelisensregler gjeldende for videresending av åndsverk, herunder tv-programmer. LO mener at forslaget om en generell avtalelisens særlig vil være hensiktsmessig på nyere bruksområder som man ikke kan forutse og følgelig ikke aner det fullstendige omfanget av. Et eksempel på dette er «on-demand» -området som i dag ikke omfattes av avtalelisensregimet.

For LO er det viktig at en eventuell innføring av generell avtalelisens må forutsette at rettighetshaverne skal ha et «rimelig vederlag», jf. blant annet den klare forutsetningen i Bernkonvensjonen. LO kan ikke se at kravet til «rimelig vederlag» følger av forslaget, og vil fremheve at det er bør nedfelles i en generell, ufravikelig regel i norsk åndsverklov om «rett til rimelig vederlag» - slik som f.eks. fremgår av den tyske Copyright Act (UrhG) Artikkel 11; http://www.gesetze-im-internet.de/englisch_urhg/englisch_urhg.html.

LO er bekymret dersom vilkårene for avtalelisens forutsetter at «klarering ved individuelle avtaler med rettighetshaverne er upraktisk eller umulig». Et slikt vilkår vil etter LOs oppfatning i praksis innebære den generelle avtalelisens i stor grad vil kunne miste sin funksjon i praksis på slike bruksområder. LO er kjent med at rettighetshaverne per i dag har store utfordringer knyttet til overdragelse av rettigheter ved avtaleinngåelse da produksjonsselskapene i stor grad «dikteres» av de kommersielle TV-kanalene gjeldende avtalens innhold knyttet til rettighetsoverdragelse. Det er således et stort press mot rettighetshaver om full overdragelse. Etter det LO kjenner til har TV-kanalene gitt klar beskjed til både produksjonsselskapene og rettighetshaverorganisasjoner at alle rettigheter må overdras, helst vederlagsfritt, for at TV-produksjonsselskapene skal kunne få oppdrag av TV-kanalene.

Dersom lovendringen ikke har som intensjon å svekke rettighetshavernes interesser, som i dag allerede er i en meget vanskelig posisjon, bør eventuell innføring av en generell avtalelisens inneholde en generell, ufravikelig regel om rimelig vederlag, jf. over. Alternativt vil

tvangslisens, i stedet for avtalelisens, etter LOs syn være å foretrekke.

Når det gjelder kravet til representativitet ber LO om at departementet klargjør dette nærmere etter som det for LO fremstår som uklart om kravet kun knytter seg til adgangen til godkjenning og ikke kravet etter § 38a om at organisasjonen til enhver tid må være representativ. Det vises blant annet til forarbeidene og til Kabeltvistnemdas avgjørelse av 1/2010 og 4/2010, hvor høyesterettsdommer Karin M. Bruzelius tolker representativitetskravet omfatter et krav om at rettigheter skal være i behold - ikke kun et krav om vederlagsrett. LO vil påpeke at det vil være svært uheldig for rettighetshaverne dersom det stilles krav om at rettighetene (eneretten) skal være i behold. Et slikt krav vil kunne skape store utfordringer for rettighetshavere som inngår avtaler med produksjonsselskaper/ TV-kanaler, etter de krever alle rettigheter overdratt. Dersom vederlagsretten er i behold vil dette også etter LOs syn lettere kunne aksepteres av produksjonsselskapene/TV-kanalene, ettersom en vederlagsrett kun innebærer et pengekrav og ingen forbudsrett. I Danmark er som kjent vederlagsrett ansett som nok for at Copydan skal kunne kreve inn penger for bruk. LO ser utfordringer for partene å inngå avtaler dersom ikke departementet avklarer dette spørsmål.

Med vennlig hilsen
LANDSORGANISASJONEN I NORGE

Renee Kristin Rasmussen
(sign.)

Kenneth Sandmo
(sign.)

Saksbehandler: Camilla Lee Maana

Dette brevet er godkjent elektronisk i Landsorganisasjonen i Norge og har derfor ingen signatur.